

Життя для туризму краєзнавства і спорту

Ведучий рубрики **Микола МАНЬКО**, директор Державного історико-культурного заповідника м. Острога

Шістдесят років тому – 4 жовтня 1959 р. – пішов із життя Мечислав Орлович – польський організатор туристично-спортивного руху і популяризатор краєзнавчих досліджень. Значна частина його біографії і публікацій були пов'язані з українськими землями.

Він народився 17 грудня 1881 р. в місті Комарно (нині це Городоцький район Львівської області, а тоді – Королівство Галичини й Лодомерії у складі Австро-Угорської імперії). Дитинство Мечислав провів в околицях Ярослава, учився в гімназіях Ярослава, Самбора і Хирова, а пізніше – у Львівському університеті, де здобув ступінь доктора права. Ще студентом він організував гірські екскурсії Карпатами, був одним із засновників студентського туристичного клубу й асоціації туристичних костелів, стояв біля джерел олімпійського руху в Польщі. Пізніше його обирали президентом Національного Олімпійського комітету цієї країни.

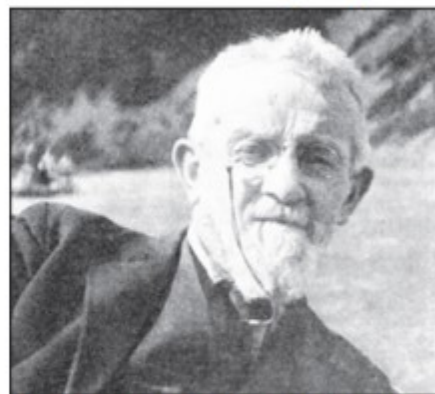
З 1919 р. і до смерті (з перервою на війну 1939 – 1945 р.) Мечислав Орлович був на державній службі, пов'язаній із найбільшим зацікавленням його життя. Він почергово обіймав посади референта з туризму у Міністерстві громадських робіт, референта туристичного відділу Міністерства шляхів сполучення, у Комітеті туристичних справ при Президії уряду, у Комісії

з краєзнавства та туризму при Міністерстві освіти Польщі.

За понад півстоліття праці М. Орлович написав безліч статей, нарисів, рецензій з туризму і краєзнавства, а головне – десятки ілюстрованих путівників, що виходили окремими виданнями. Ще 1914 р. він видав «Ілюстрований путівник по Східних Карпатах Галичини, Буковини і Угорщини», а в 1917 р. (під час служби в австро-угорській армії) – «Ілюстрований путівник по Перемішлю і околицях». Особливо плідними для автора були міжвоєнні десятиліття, коли побачили світ десятки путівників окремими містами й регіонами тогочасної Польської держави і деяких країн із-поміж її сусідів, а також гірськими пасмами мало не всієї Європи. Його путівник Європою став класикою туристичної літератури передвоєнного часу.

А дев'яносто років тому – у 1929 р. – у Луцьку з'явився друком «Ілюстрований путівник по Волині». Його видання (зроблене Волинським товариством краєзнавчим і охорони пам'яток минулого на кошти Міністерства громадських робіт, співробітником якого був автор путівника) було присвячене перебуванню у Волинському воєводстві у червні 1929 р. президента Польщі професора Ігнація Мосціцького. Ця книга М. Орловича і сьогодні викликає інтерес дослідників історії та краєзнавців, є джерелом і посібником при підготовці сучасних краєзнавчих книг і туристичних путівників.

«Путівник Орловича цікавий не лише тим, що це перша на Волині

такого напрямку книга. За його допомогою ми можемо відкрити для себе наш край, яким він був більше як 80 років тому. Автор подає коротку характеристику волинської землі в географічному, демографічному, статистичному та історичному планах, розповідає про найбільші магнатські родини, описує культурно-мистецькі, архітектурні пам'ятки. Також дає практичні поради для організаторів екскурсій та мандрівників. У другій частині описано 25 туристичних маршрутів, які починаються з Луцька. У книзі майже 400 сторінок, 111 ілюстрацій, додається карта Волинського воєводства», – зазначає сучасний дослідник історії туристики Феодосій Мандзюк.

У путівнику бачимо ретельно підібраний матеріал про пам'ятки Острога, Межиріччя, Новомалина – історичних місць нашого краю, ілюстрований оригінальними фотознімками.

Примірник цієї книги зберігся в музейних фондах Державного історико-культурного заповідника м. Острога. ■